7. प्रतिग्रहप्रायश्चित्तम्.

पत्रा. 12. सं०

1388

9"×6"

॥ श्री ॥

अथ प्रतिग्रहप्रायश्चित

अरु० १

श्रीगणेशायनमः अरुणउवाच प्रतिग्रहधनोविप्रोवदंसेवंमहर्षयः

अन्येचनरकगतिंकथमेतदसंशयं १ प्रतिग्रहेग्रहीतेतुकांगतिंतु

द्विजोव्रजेत् कथंवानरकान्मुच्येतन्मेब्रूहियथातथं २ आदित्यउ

वाच प्रतिग्रहात्काश्यपेयमध्यास्यादोविषोपमः ब्राह्मणायम

वन्तिसंदानाधर्मेणयुज्यते ३ जपोहोमस्तथादानंस्वाध्यायादि

कंशुभं दातुर्नश्यतेविप्रोअतोनस्वर्गमाप्नुयात् ४ नानतायं

गृहीत्वातुप्रायश्चित्तंसमाचरेत् स्वर्गोनश्यतिविप्रश्चप्रायश्चित्त

मकुर्वति ५ प्रतिग्रहाद्ब्राह्मणस्यविद्वांसोवर्जयेत्ततः तयोर्देवाःप्र

यछंतिस्वान्लोकान्पूजितान्नरैः ६ एवंविप्रान्लोकानांपूजया

राम० १

संभयच्छतः एतदर्थं विद्भ्यो देयं दानं च यत्नतः ७ अन्वेष्यान्वेष्य

सततं आत्मनः शुद्धिमिच्छता यथा पुण्यं शुभं कश्चिदन्वेष्यान्वेष्य

यत्नतः ८ विप्रप्रीणनतितद्वत्सद्दानं देयं स्वगोत्तम विद्वान् प्रतिग्रहं

गृह्णन्कृत्वा नत्कायशोधनं आत्मानं शोधयित्वा न निर्गुणस्तु निम

ज्जति अहोरात्रकृतं पुण्यं पाक्षिकं मासिकं तथा १० षण्मासात्वार्षि

कं यच्च द्वादशाब्दिकमेव च जन्मांतिकं च सुकृतं प्रतिग्रहकृतेन तु

११ नश्यते ब्राह्मणस्येह प्रायश्चित्तमकुर्वतः एतस्मात्कारणाद्वि

प्राः प्रायश्चित्तभयात् खग १२ सद्वृत्ता वर्त्तयंतीह न गृह्णंति प्रति

ग्रहं प्रतिग्रहे कृते चैव प्रायश्चित्तं समाचरेत् १३ दैविकं पैतृकं

अरु॰ २

चापिभुक्त्वा विप्रस्य वै द्विजः तदन्नोदरमध्युः स्याच्छृणुयां गतिमा
प्नुयात् १४ ब्राह्मणान्नेन दारिद्र्यं क्षत्रियान्नात् पशुर्भवेत् वैश्या
न्नेन तु कृमिः स्याच्छूद्रान्नान्नरकं व्रजेत् १५ एवमन्यैर्महादा
नैर्गृहीतैर्द्विजसत्तमः नरकं समवाप्नोति कृत्वा कायशोधनं स
रुण उवाच भुक्तान्नं ब्राह्मणस्येह ब्राह्मणादिषु वर्णिनां कीदृशं व
द कर्तव्यं प्रायश्चित्तं द्विजोत्तमः १६ आदित्य उवाच ब्राह्मणान्नं तु
वै भुक्त्वा सायं प्रातः शुचिस्थितः गायत्र्यष्टसहस्रं तु जप्त्वा शुद्धिमवा
प्नुयात् १७ द्विगुणं क्षत्रियस्यान्ने त्रिगुणं वैश्यसंभवे चतुर्गुणं तु
शूद्रान्ने ततः संशुध्यति द्विजः १८ गणान्नं गणिकान्नं च यच्चान्नं

एम॰ २

ग्रामयाज्विकं स्तकान्नंतुवैभुक्काविप्रश्चांद्रायणंचरेत् १९ मास
मेकंजपेद्धोष्टैलक्षमेकंद्विजोत्तमः गायत्र्यास्तुपयोभक्षीमुच्यतेस
त्प्रतिग्रहात् २० परमापद्गतेनापिअंत्यजातिप्रतिग्रहः नग्राह्योब्रा
ह्मणेनेहनग्राह्यःस्वर्गमिच्छता २१ अंत्यजात्तुप्रतिगृह्य हस्तेनापि
तितेषुच ब्राह्मणोनरकंयातियोनिंवायातिसूकरीं २२ अरुण
उवाच प्रतिगृह्यद्विजोमोहात्समाराध्यभास्करमहादानेगृहीतेतु
प्रायश्चित्तंकथंभवेत् २३ पृथिव्यांयानिदानानिउत्तमान्यधमानि
च भानोभास्करमार्तंडतन्मेविस्तरतोवद २४ आदित्यउवाच प्रति
ग्रहेणविप्राणांब्राह्मंतेजःप्रशाम्यति अतःप्रतिग्रहंकृत्वापापयश्चि

अरु २

त्तं समाचरेत् २५ दुष्टप्रतिग्रहं कृत्वा विप्रो भवति किल्बिषी अपि
भिक्षागृहीतेन तु पुण्यं मंत्रमुदीरयेत् २६ प्रतिग्रहेषु सर्वेषु जपहो
मादिकं भवेत् प्रतिग्रहकुत्सितानां त्रिभिः कृच्छ्रैर्विशुध्यति २७
त्रिगुणं वा जपेद्देवं गायत्र्या चायुतत्रयं जपं होमादिकं कुर्यात् कु
त्सिते प्रतिग्रहे २८ गुडधेन्वादिधेनूनां प्रायश्चित्तमथोच्यते
प्रथमा घृतधेनुः स्याद्गुडधेनुस्तथापरा २९ तिलधेनुस्तृतीया
तु चतुर्थी जलसंज्ञया क्षीरधेनुश्च विख्याता मधुधेनुस्तथापरा
३० सप्तमी शर्कराधेनुर्दधिधेनुस्तथाष्टमी रसधेनुश्च नवमी द
शमी स्यात्स्वरूपतः ३१ एतासां दशधेनूनां इतरासां विशेषतः शम० २

प्रतिग्रहेचरेद्विप्रः प्रायश्चित्तमतंद्रितः ३२ जपेद्वापौरुषंसूक्तम
स्त्रैचैवाघमर्षणं अहोरात्रस्थितोनाश्चैवमुच्यतेनेनाकिल्विषात् ३
३३ अजांचमहिषींचैववृषभंयुक्तलांगलं शकटंप्रतिगृह्णानः ८
पादोनंकृच्छ्रमाचरेत् ३४ रुद्रानपुरुषसूक्तंचमंडलाध्यायए
वच गायत्रीलक्षमेकंतुमुच्यतेनात्रसंशयः ३५ गृहदानेमलाहा
नेनदानंतुगृहात्परम् येनदानेनभरुणेसर्वदत्तंभवंतिहि ३६
गृहोपकरणान्सर्वानिशेमहिष्यादिभूषणान् कंडनीपेषणी
चुल्हीउदकुंभःप्रमार्जनी ३७ शय्याचभोजनंचैवविनानंछत्रमे
वच एतेचान्येचवहवोदत्तास्तेनभवंतिहि ३८ प्रतिग्रहप्रवतान्

सर्वान्गृहीतानिभवंतिवै अन्यैश्चबहुभिर्दानैर्गृहदानेनसंभवे

त् ३९ गृहप्रतिग्रहस्तेनदुस्तरोहिद्विजन्मनां तस्मात्प्रतिग्रहं

कृत्वाप्रायश्चित्तंसमाचरेत् ४० कृच्छ्रत्रयंचरेद्विप्रोमहासांतप

नंतुवा शतंवाभोजयेद्विप्रान् गायत्र्यावात्रिलक्षकं ४१ प्राय॰

श्चित्तेकृतेविप्रोमुच्यतेदुष्प्रतिग्रहात् प्रायश्चित्तंनचेत्कुर्याद्ब्राह्म

णोज्ञानमाहितः नष्टुवानःप्रमीयंतेतेनप्तारःपुत्रपौत्रकाःप्रतश्च

मेततोगच्छेन्नग्राह्योदुःप्रतिग्रहः ४२ अश्वदानंमहादानेनप

त्वाश्वविवर्जयेत् यावंतिस्वर्गएमाणिनावत्स्वर्गगतोश्वदः ४४

तमेवप्रतिगृह्णानोमरकेप्रतिपद्यते प्रतिग्रहेनदोषःस्याद्दोष

स्तस्यैवविक्रये ४५ क्रूः विभिश्चपुराणगाथागीताअश्वस्यविक्रये
असंभाष्योह्यपांक्तेयः पापिष्ठःसदुरात्मवान् ४६ यानिकानिचपा
पानिब्रह्महत्यासमानिच प्रायश्चित्तैर्विशुध्यंतिननैश्वहयविक्रयी
४७ रोमाणिरोमाणिमहदुग्रहत्यापापंनस्यविधीयते अश्वानांप्रतिग्र
हीतानांविक्रयन्नकुमानवःभवेत् ४८ साग्रंकृत्स्नशतंयावत्तच्चाननेता
न्यस्य स्वकेतस्माद्धिनिर्गतेकालेपाषाणखुर्भवेन्नरः ४९ तस्मान्न
प्रतिग्रह्णीयाद्द्विजस्तस्यापभाग्भवेत् अश्वानांविक्रयंकृत्वाचरेच्चां
द्रायणंत्रयं ५० लक्षत्रयंवागायत्र्याजपेद्वासुसमाहितः प्रतिग्रहे
चरेद्द्विप्रश्चातिकृच्छ्रंनसंशयः ५१ द्विगुणंवृजयेद्वृद्वंब्राह्मणान्भोज

अ॰
५

पेच्छनं आपत्सु प्रतिगृह्णानस्तकेनैव विशुध्यती ५२ यज्ञार्थेन
वसुश्रानो ब्रह्मणापत्रयोनिना नेषां प्रतिग्रहे दोषो येन कुर्यात् दुस्त
रेयतः ५३ प्रतिग्रहेण सहसा यदेनो भवति द्विजे अपि सर्वमधीया
नेन कृच्छ्रेणु चमया कृतं ५४ नाभिभाषेत नं दृष्ट्वा मुखं न च विलोक
येत् दुष्टप्रतिग्रहं हनो विप्रो भवति किल्बिषी ५५ मुखावलोकनेय
त्प्रायश्चित्तौ भवेद्द्विजः जानन् कथंचिद्विप्रोपि निंदितं तु समाचरे
त् ५६ इहैव सस्मरणार्थे नरस्या कीर्तिसमो भवेत् परलोके पितस्ये
वनान्यां विघाकृतिं तथा ५७ ऐहिकामुष्मिकार्थी यस्तस्मात्तान्परि
वर्जयेत् प्रमादाज्ञानतो गृहीत्वा तु प्रायश्चित्तं समाचरेत् ५८ सवा

एम॰
५

साजलमाङ्कस्तषष्टांशंपरिवर्जयेत् चांद्रायणंततः कुर्याज्ज्योतिष्टो
मंजपेत्तथा ५९ विक्रीजितोऽर्हषीकेशप्रतिमांस्थापयेत्तुवा क्र
णार्थेप्रतिगृह्णानोप्यच्यतेदुः प्रतिग्रहान् ६० कन्याप्रतिग्रहंकृत्वा
ब्राह्मणस्तुयथाविधि कर्मणांतेनततः कुर्यात्भूरिदानंद्विजाति
षु ६१ कन्याप्रतिग्रहस्तेनव्रजत्येवदरिद्रतां वसु भूरिदानंनचेत्कु
र्यात्कन्यादानेद्विजोपद्रा ६२ तदाकन्यासुरूपेणसाकन्यांतेजि
घांसति गृहवासः सुखार्थायपत्नीमूलंचतत्सुखं ६३ सापत्नीपा
विनीताचचित्तज्ञावशवर्तिनी तद्रूपाभूरिदानाच्चअन्यथाविफला
भवेत् ६४ कपिलांप्रतिगृह्णीयाद्धोमार्थंश्रेयसेद्विजः कपिलाद

अ० ६६

र्शनेपुण्यंनस्येवदर्शनेस्मृतं ६५ पुण्यंदानमुभाभ्यांचपुण्यंनस्ये
वयोश्चले प्रतिग्रहस्ततस्तस्याः पुण्यापुण्यतरः स्मृतः परंनविक्रयं
कुर्यान्महादोषोभवेत्ततः कपिलाविक्रयंकृत्वाचरेच्चान्द्रायणत्रयं ॥
६७ अश्वोष्ट्रपृष्ठिगोगजस्त्रीयाचरेत्कृच्छ्रमैन्दवत्रयं तस्मान्नोप्रतिगृह्णीयात्स
रंविक्रयणंनहि ६८ कृष्णाजिनंमतशय्योकालपुरुषमेवच प्रतिगृ
ह्णीकुरुक्षेत्रेनमनुष्यः पुरुषोभवेत् ६९ तथापिमनसः शुध्यैः प्रायश्चि
त्तंसमाचरेत् तप्तकृच्छ्रद्वयंकुर्याद्धैर्ष्येणसमन्वितं ७० सत्रेणायु
जनेवायजपेल्लक्षसप्तकं वापीकूपतडागादिखननेर्विसृजेद्धनं
७१ नहन्तिस्वंसचेदस्मान्नस्थिरंहिभवेद्धनं प्रतिग्रहार्जितंद्रव्यंस ए.म० ६६

र्वैनश्यतिमूलतः ७२ एजप्रतिग्रहोघोरेमध्वास्वादोविषोपमः त
ज्ञात्वामानवःकस्मात्करिष्येदंप्रलोभनं ७३ प्रक्षिनेमानुषेमांसेप्राय
श्चित्तंविधीयते तत्करिष्यामहेसर्वेनतुएजप्रतिग्रही ७४ प्रतिग्रह
रतानांतुब्राह्मणानांखगेश्वर मानुष्यमपिदुःप्राप्यंब्रह्मलोकः कुतोभवे
त् गृहणादिशुभाःकान्ताः दानहोमादिकुर्वतो गृह्णं तिप्रभुकर्तृहरणां
ब्राह्मणस्यगृहेतथा ७६ तामिस्त्रमंधतामिस्त्रंपर्यंदिष्टावशोऽसितं प्र
सिपत्रवनंघोरंसदंशंश्लेष्मभोजनं ७७ शाल्मलंकाकतुंडंचपथ्योवैत
रणीतथा ककचंगपायंचमर्मरंतप्तवालुकं ७८ तैलकुंभहसंचैवते
त्रपंत्रमथापिवा एतत्ज्ञात्वानकुर्याद्धिदुष्टंएजप्रतिग्रहं ७९ कृत्वातं

अरु॰ ७

मूलवृद्धिस्तुचरेच्चांद्रायणत्रयं सहस्रंभोजयेद्विप्रान्स्वर्णंभक्तान्जि।
तेंद्रियान् ८० एतेचैवविशुध्यंतिदुष्टाद्राजमातिग्रहात् लक्षत्रयंतुगा
यत्रींचरेच्चांद्रायणत्रयं ८१ गृहीत्वाद्विमुखींधेनुंधान्यानांदशपर्वता
न् एतेष्वन्यतमंगृह्णन्मनुष्यःपुरुषोभवेत् ८२ प्रथमोधान्यशैलस्तु
द्वितीयोलवणाचलः गुडाचलस्तृतीयस्तुचतुर्थोहेमपर्वतः ८३ पं
चमस्तिलशैलस्तुषष्ठःकार्पासपर्वतः सप्तमोघृतशैलःस्याद्रत्नशै
लस्तथाष्टमः ८४ राजतोनवमस्तद्वद्दशमः शर्कराचलः एतेद
शाचलाःप्रोक्ताद्विमुखीचततोधिका ८५ एतेषांग्रहणेविप्रःक्षप
न्मासचतुष्टयं प्राजापत्येनकृच्छ्रेणषष्ठंमांसंपरित्यजेत् ८६ जपे

एम॰ ७

द्वादशलक्षाणिगायत्र्याःसायंभोजनः एतेनमुच्यतेपापादन्यथानरकंव्र
जेत् ८७ भूमिंयःप्रतिगृह्णातिभूमिंयश्चप्रयच्छति उभौतौपुण्यकर्मा
णौनियतंस्वर्गगामिनौ ८८ नास्तिभूम्यासमंदानंनास्तिभूम्यासमो
निधिः नास्तिभूम्यासमोधर्मोनान्नतापातकंपरं हरतोहारयतस्त
न्मंदबुद्धिस्तमोवृतः सबद्धोवारुणैःपाशैस्तिर्यग्योनिषुजायते ९०।
स्वदत्तांपरदत्तांवायोहरेच्चवसुंधरां षष्टिंवर्षसहस्राणिविष्ठायांजाय
तेकृमिः ९१ एकंपश्चान्नतेहंतिकन्यार्थीयोनृतंवदेत् सर्वंभूम्यनृ
तंहंतिमास्मभूम्यनृतंवद ९२ प्रतिग्रहेनदोषःस्याद्ग्रामेस्वकविक्र
ये पिनामहाश्चयाभूमिःपाभूमिःप्रपितामहात् ९३ तामेवविक्रयंकु

अरु॰ ८

र्वन्नरकंप्रतिपद्यते अन्यैर्वापहृतान्भूमिर्यः शक्तः सन्नुपेक्षते ९४ न
रके पतते घोरे पावद्दामूतसंप्लवं नस्माद्भूमिं विपत्तीं च मानत्पर्वंगनां
तथा ९५ अन्यैरपहृतां दद्यात्सद्यः प्रणान्परित्यजेत् नरस्य विक्रयं
कृत्वाचरेज्जांद्रायणत्रयं ९६ त्रिगुणं वा चरेद्देहं नवग्रहमखं तथा न
व ग्रहमखेनैव दुःखानत्पशमं व्रजेत् ९७ नवग्रहमखं तस्मात्कुर्यात्पा
पप्रशांतये एतेन मुच्यते पापादन्यथा मरकं व्रजेत् ९८ महादानस
मं लोके न भूतं न भविष्यति यतत्षोडश धात्रीक्तं मत्स्येन तु खगोत्तम
९९ आद्यं तु सर्वदानानां तुलापुरुषसंज्ञकं हिरण्यगर्भदानं च ब्रह्मा
डं तदनंतरं १०० कल्पपादपदानं च वहुगो हस्ति पंचमं हिरण्यकाम एम॰

८

धेनुश्चहिरण्यंचतथैवच १ हिरण्याश्वरथस्तद्वद्धेमहस्तिरथस्तथा
पंचलांगलकंतद्वद्धरदानंतथैवच २ द्वादशंविश्वचक्रंतुततः कल्प
लतात्मकं सप्तसागरदानंचरत्नधेनुस्तथैवच ३ महाभूतात्मकंचै
वषोडशंपरिकीर्तितं एतेषान्यतमंदानमेकस्मिनप्रदीयते ४ यतः पा
पायभवतिदत्तंदानंद्विजातये षोडशेभ्यस्तनश्रेष्ठंप्राप्यतस्यचगौरवा
त् ५ तस्मात्प्रतिग्रहस्येषांमनसापिनचिंतनं तुलापुरुषसंज्ञंतु
आद्यंतत्कथ्यतेत्विह ६ तस्यतुलांसमारूढोयजमानः स्वयंतुलेत् ।
तस्मांससमंचैवसुवर्णेनद्विधीयते ७ नष्टेमूलेचतस्यैवयपष्टवेन्मा
सभक्षणे तत्यापंचभवेत्तस्यसुवर्णेनरकंध्रुवं ८ नरकान्निःसृतः

अरु॰ ९

पश्चात्मेनः कल्पशतत्रयं तस्मान्नप्रतिगृह्णीयाल्लोकं लोकाधमेव
वा ९ गृहीत्वा तस्य भागं तु चरेच्चान्द्रायणत्रयं हिरण्यगर्भं ब्रह्माण्डं कल्प
पादपमेव च १० एतेषु भागं गृह्णानो ब्राह्मणो नरकाय सः प्रमादाद्वा
प्यलोभेन गृहीत्वा व्रतमाचरेत् ११ जले त्रिषवणस्नायी चरेत्सांतपन
द्वयं गोसहस्रं महादानं दानेषु तस्मान्न तत्परं १२ गोभिश्च ध्रियते लोको
गावः सर्वस्य मातरः गोसहस्रसमुद्भूतो दुःस्तरं स्याद्द्विजन्मनां १३ गो
शतेनैव सहस्रेणैव वैतरण्याश्च या स्मृता धेनुर्वाप्याश्च या गावो रत्नहे
मविनिर्मिताः १४ एतास्तु द्विजवर्येण वर्जनीयाः प्रयत्नतः यज्ञक
र्मणि या धेनुर्या धेनुर्धर्मकर्मणि १५ प्रायश्चित्तनिमित्ते या होमार्थं तु एम॰ ९

वेलायवा मधुपर्कैचयाधेनुर्याधेनुः कर्मसिद्धये १६ एताः सर्वा द्विजो

विद्वान्प्रतिगृह्यपनस्ततः नसपापेनलिप्येतपद्मपत्रमिवांभसा १७

गोसहस्राधिकंचैवप्रतिगृह्यकामतः गोमूत्रयावकाहारोमासेनैकेनशु

ध्यति १८ ऋक्सामवेदौनियतंजपेद्वाशिवसन्निधौ नारायणानुस्म

रणान्मुच्यतेदुष्प्रतिग्रहात् १९ गोयन्त्रादशलक्षेणप्राणायामसहस्र

नः तेनपापेनमुच्येत अन्यथानरकंव्रजेत् २० प्रतिगृह्यवैतरणींलो

हदंडंमहाभयं वैतरण्यांनमुच्येतयावदाभूतसंप्लवं २१ एकोकंतत्रव

हेत्सप्तसंप्रपेष्यमांसेश्वकर्दमाकुलं कल्पान्त्रयंपच्यतितस्यमध्ये

अनुग्रहंचैवयदानकुर्यात् २२ नस्मादनुग्रहंकुर्य्यात्पाच्छास्त्रोक्तवि

अरु

१० धिनानरः प्राजापत्यद्वयंकुर्यादथवाशनभोजनं २३ जपेद्वाप्यस्यवा
मीयंशिवसंकल्पमेवच रथंतरंवावामदेव्यंमुच्यतेनेनकिल्बिषात् २४
हिरण्यकामधेन्वादि अन्येषांतुयथोदितं महाभूतमघंतेभ्यः प्रायश्चित्तम
योच्यते २५ एतेभ्यः प्रतिगृह्णीयाद्धर्माभासोद्विजोयदा तदामज्जेतनरकेपू
यविष्ठासमाकुले २६ धर्माभासोद्विजोयस्मात्प्रतिगृह्णचरेद्व्रतं नतत्
कृच्छ्रद्वयंचैव अतिकृच्छ्रंतथैवच २७ अथवामुच्यतेपापात्प्राणायाम
परायणः प्राणायामैर्दहेत्सर्वंशरीरेयच्चपातकंयथावेगगतोवह्निः शुष्का
र्द्रंदहतींधनं प्राणायामैस्तथापापंशुष्कार्द्रंनात्रसंशयः २८ पावकाद्
वदीप्यंतेजपहोमक्रियारताः प्रतिग्रहेणशाम्यंतिपावकः सलिलादिव ३० एम०

१०

अ० २१

स्थिरं स्यात्करार्चन प्रात्तः अनिग्रहं कृत्वा तद्धनं सकृतिं नयेत् ४० यजे

द्वासनसंस्थोपुष्पपारण्यायतनानन्यथा शिवस्यविष्णोर्मार्त्तंडस्यागा

रे विसर्जेदथ वापीकूपतडागेषु ब्रह्मस्वगुरुणस्तकये एतेषु विसर्जेत्कु

ल्कमन्यथा नरकं व्रजेत् ४१ शय्याच पादुके विघ्नोछत्रं चामरवाससी

आसनेषु च सर्वेषु प्रायश्चित्तमभोजनं ४२ यानि तेषामशेषाणां नेकृ

त्वा स्मरणं परं कृते पापे तु नापो वै यस्य पुंसः प्रजायते ४३ प्रायश्चित्तं

तु तस्यैव हरेः संस्मरणं परं प्रातर्निशि तथा संध्यामध्यान्हादिषु संस्मृ

वन् नाप्नोति सपदः पापक्षयं नरः विष्णोः संस्मरणादेव ना

शपेक्लेश संचयं ४५ मत्का यमाति सस्वर्गं तस्य विष्णोर्न मीलनेवासुरे रा म०

नानप्रतिग्रहजान् दोषान्प्राणायामैर्द्विजोत्तमाः नाशयंतीह विद्वांसो वायु
र्मेघेरिवांवरं ३१ गायत्र्यादशलक्षेण प्राणायामसहस्रतः नश्यंति पा
पसंघानि का कथा त्वप्रतिग्रहे ३२ प्रतिग्रहाधिकं नास्ति ब्राह्मणस्य विना
शनं त्यक्त्वा नेब्रह्मचर्य्यं तु नरके च प्रजायते ३३ नरकान्निस्सृतः कालेजा
यते ब्राह्मणस्सुतः अन्यैर्जन्मभयो हस्तीमानुषो जनमाश्रितः ३४ तस्मा
द्विनिर्गतः पश्चादुलूकः श्वापदोभवेत् प्राप्यते मानुषीं योनिं दरिद्रो दुः
खितस्तथा ३५ व्याधितश्चैव मूर्खश्च बंधुभिश्च विवर्जितः दृष्ट्वा परिश्रि
यं दीक्षामनुपंतं मुहुर्मुहुः ३६ दुष्प्रतिग्रहहतो विप्रो भवति किल्विषी
तस्मात्प्रतिग्रहं कृत्वा प्रायश्चित्तं समाचरेत् ३७ तस्मात्प्रतिग्रहधनं

वेनुभक्तस्यजपहोमार्चनादिभु तस्मांनेभवतेनस्यदेवेंद्राद्धिकंफलं इ
तिश्री अरुणायसूर्योपदिष्टानिप्रायश्चित्तानि ॥ समाप्तः ॥

एम०

१२

इति प्रतिग्रहप्रायश्चित्तम्